

Nr 110.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete; given Stockholms slott den 21 februari 1930.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över social-ärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 31 mars 1922 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Sven Lübeck.

Förslag
till
Förordning

**om ändring i vissa delar av förordningen den 31 mars 1922 (nr 130)
angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten
jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.**

Häri genom förordnas, att förordningen den 31 mars 1922 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete skall så ändras, att § 4 mom. 4 upphör att gälla samt att § 2 och § 4 mom. 3, § 2 i nedan angivna del, erhålla följande ändrade lydelse:

§ 2.

Omfattar försäkring, som i § 1 sägs, arbetare i rörelse, företag eller annan verksamhet, vari i regel minst fem arbetare användas, skola avgifterna för den försäkring, där ej Konungen annorlunda förordnar, uttagas genom postförskott eller, om riksförsäkringsanstalten anser sådant påkallat, erläggas genom inbetalning å riksförsäkringsanstaltens postgirokonto eller genom insändande till riksförsäkringsanstalten av postremissväxel eller check eller på annat sätt, som riksförsäkringsanstalten finner lämpligt föreskriva.

I fråga — — — stycke stadgas.

§ 4.

Mom. 3. Skola avgifterna icke uttagas genom postförskott utan erläggas genom inbetalning å riksförsäkringsanstaltens postgirokonto eller genom insändande till riksförsäkringsanstalten av postremissväxel eller check eller på annat sätt, som riksförsäkringsanstalten funnit lämpligt föreskriva, skall sådan skriftlig uppgift, som i mom. 2 sägs, i rekommenderat brev med allmänna posten översändas till den avgiftspliktige, vilken har att sist inom fyra veckor efter det uppgiften kommit honom tillhanda till riksförsäkringsanstalten på av anstalten föreskrivet sätt inbetala beloppet.

Denna förordning träder i kraft den 1 april 1930.

*Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i stats-
rådet å Stockholms slott den 21 februari 1930.*

Närvarande:

Statsministern LINDMAN, ministern för utrikes ärendena TRYGGER, statsråden LÜBECK, BESKOW, BORELL, VON STEYERN, MALMBERG, BISSMARK, JOHANSSON, DAHL.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Lübeck anför:

Med skrivelse den 28 november 1929 har riksförsäkringsanstalten framlagt förslag till vissa ändringar i gällande bestämmelser angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete. Syftet med framställningen är att underlätta användningen av postgirosystemet vid uppbörden av sådana avgifter. Jag anhåller nu att få anmäla denna fråga.

Enligt lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete skall för varje försäkring i riksförsäkringsanstalten erläggas dels en efter försäkringstekniska grunder beräknad, för betäckande av försäkringsrisken erforderlig avgift och dels, såsom bidrag till bestridande av omkostnaderna för försäkringsrådets och riksförsäkringsanstaltens verksamhet, en till 5 % av nämnda avgift bestämd tilläggsavgift. Beträffande tid och sätt för erläggande av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten finnes i 19 § av lagen ett stadgande av innehåll, att därom skall bestämmas av Konung och riksdag.

Gällande bestämmelser i förevarande hänseende äro meddelade i förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete. I den mån bestämmelserna äro av intresse för förevarande fråga, skall jag nedan närmare redogöra för deras innehåll.

I samband med de för 1926 års riksdag framlagda förslagen till ny lag om försäkring för olycksfall i arbete samt till lag om riksförsäkringsanstalten — vilket sistnämnda förslag innebar, att försäkringen skulle handhavas av en för hela riket gemensam försäkringsanstalt av halvstatlig natur, benämnd riksförsäkringsanstalten — avläts jämväl till riksdagen proposition (nr 110) med förslag till förordning om ändrad lydelse av vissa delar av nämnda förordning den 31 mars 1922. I denna proposition framhölls bland annat, att, därest postgirosystemet komme till användning i den nya riksförsäkringsanstalten — som skulle hava att till statsverket utgiva ersättning för postavgifter — kunde en väsentlig besparing i kostnaden för postavgifter beräknas. För beredande av tillfälle till användning av detta system föreslogos därför i propositionen vissa

*Gällande
bestämmelser
angående
försäkrings-
avgifter och
uppbörden
därav.*

*Förslag
vid 1926 års
riksdag.*

ändringar i ifrågavarande förordning. Då emellertid omförmälda förslag rörande omorganisation av den sociala olycksfallsförsäkringen ej blevo av riksdagen antagna, förföll även propositionen om ändring i uppbördsförordningen.

Riksförsäkringsanstaltens skrivelse den 28 november 1929.

I sin förberörda skrivelse har riksförsäkringsanstalten efter erinran om 1926 års förslag och dess förkastande anfört:

Även med den sociala olycksfallsförsäkringens nuvarande organisation torde emellertid vissa besparingar kunna vinnas därigenom, att riksförsäkringsanstalten använde postgirosystemet för uppbörd av försäkringsavgifter och utbetalning av ersättningar m. m. Ehuru riksförsäkringsanstalten icke har att erlægga postavgifter, utan postverket erhåller ersättning av statskontoret för den beräknade ungefärliga kostnaden för riksförsäkringsanstaltens postförsändelser, synes det dock ligga i statsverkets intresse, att anstalten begagnar sig av billigast möjliga form för postbehandling av försändelser. Enligt gjorda överslagsberäkningar skulle genom användande av postgiro i stället för postanvisningar för utbetalningar från riksförsäkringsanstalten portokostnaden minskas med c:a 30,000 kronor för år. Genom postgirosystemet torde dessutom vissa förenklingar i anstaltens förvaltningsbestyr med därav följande besparingar i förvaltningskostnaderna kunna ernås.

Riksförsäkringsanstalten har för den skull tänkt sig att från och med år 1930 begagna sig av postgirosystemet.

För användande av detta system till utbetalningar erfordras ingen författningsändring. Däremot böra lämpligen för undvikande av onödigt omgång och kostnad i vissa i det följande angivna hänseenden ändringar vidtagas i berörda förordning angående uppbörd av försäkringsavgifter.

De ändringar, som riksförsäkringsanstalten föreslår i förordningen, avse §§ 2 och 4.

Enligt § 2 första stycket i förordningen skola, därest försäkring omfattar arbetare i rörelse, företag eller annan verksamhet, vari minst fem arbetare användas (s. k. större arbetsgivare), avgifterna för försäkringen, där ej Konungen annorlunda förordnar, uttagas genom postförskott, dock att, om avgiftsbeloppet överstiger 5,000 kronor eller riksförsäkringsanstalten eljest med hänsyn till särskilda förhållanden anser sådant påkallat, avgifterna skola erläggas genom insändande till riksförsäkringsanstalten av postremissväxel eller check eller på annat sätt, som riksförsäkringsanstalten finner lämpligt föreskriva. Avgifter för övriga arbetsgivare (s. k. mindre arbetsgivare) skola jämlikt § 1 i förordningen uppbäras i samband med den allmänna kronouppbörd.

Riksförsäkringsanstalten har nu anfört, att även vid anlitan av postgirosystemet för uppbörd av försäkringsavgifter för de i § 2 avsedda s. k. större arbetsgivarna postförskott enligt ämbetsverkets mening såsom regel borde användas, varvid dock inflytande postförskottsbelopp automatiskt borde tillföras anstaltens postgirokonto i stället för att som nu av postverket överföras till riksförsäkringsanstaltens giroräkning med riksbanken. Enligt gällande bestämmelser kan avsändaren av en postförskotts försändelse få det honom tillkommande beloppet direkt tillgodofört sitt postgirokonto, därvid ett vid försändelsen fogat postförskottsinbetalningskort begagnas.

Vad angår de i § 2 omförmälda fall, då avgifterna skola erläggas genom insändande av postremissväxel eller check eller på annat sätt som riksförsäk-

ringsanstalten finner lämpligt föreskriva, yttrar anstalten, att tillfälle bör beredas vederbörande arbetsgivare att fullgöra inbetalningarna till anstaltens postgirokonto medelst användande av s. k. inbetalningskort eller gireringskort. Förvarande paragraf syntes därför böra kompletteras med ett stadgande, som angäve, att avgifterna i nämnda fall kunde erläggas genom inbetalning å riks försäkringsanstaltens postgirokonto.

Riksförsäkringsanstalten har vidare anfört, att, såsom i 1926 års proposition i ämnet förutsattes, anstalten syntes lämpligen böra lämnas frihet att själv avgöra, i vilka fall försäkringsavgifter skola uttagas annorledes än genom postförskott. Den nu i detta avseende som regel föreskrivna gränsen av 5,000 kronor hade visat sig mindre lämplig.

Enligt riks försäkringsanstaltens förslag till lydelse av § 2 första stycket skola ifrågavarande försäkringsavgifter »uttagas genom postförskott, eller, om riks försäkringsanstalten anser sådant påkallat, erläggas genom inbetalning å riks försäkringsanstaltens postgirokonto eller genom insändande till riks försäkringsanstalten av postremissväxel eller check eller på annat sätt, som riks försäkringsanstalten finner lämpligt föreskriva». Förutom de ändringar, som av riks försäkringsanstalten särskilt omnämnts, innebär förslaget även vissa andra jämkningar i stadgandet. Sålunda hava orden »där ej Konungen annorlunda förordnar» uteslutits, i följd varav Kungl. Maj:t ej vidare skulle hava den befogenhet med avseende å sättet för uppbörden av försäkringsavgifterna, som nu är föreskriven. Förslaget upptager ej heller den för uppbörd annorledes än genom postförskott nu stadgade förutsättningen, att sådant uppbördssätt av riks försäkringsanstalten »med hänsyn till särskilda förhållanden» anses påkallat. Slutligen har en mera fristående ändring vidtagits, nämligen i fråga om bestämningen av s. k. större arbetsgivare. Enligt förslaget skall antalet i företag använda arbetare »i regel» utgöra minst fem för att stadgandet skall bliva tillämpligt; i bestämningen hava tillagts orden »i regel».

Såsom förut nämnts, har riks försäkringsanstalten jämväl hemställt om vissa ändringar beträffande § 4, nämligen i fråga om mom. 3—6. § 4 innehåller närmare bestämmelser om uppbörden av avgifter, som skola erläggas på sätt i § 2 sägs. Sålunda stadgas i mom. 1, att uppbörden äger rum å tider, som av riks försäkringsanstalten bestämmas. I mom. 2 meddelas föreskrifter om uttagandet av avgifter genom postförskott, enligt vilka riks försäkringsanstalten har att till den avgiftspliktige insända en uppgift, innehållande närmare angivna upplysningar, bland annat om avgiftens belopp samt om tid och sätt för betalningens fullgörande. I mom. 3 stadgas därefter, att om inbetalningen skall ske genom postremissväxel eller check eller på annat sätt som riks försäkringsanstalten funnit lämpligt föreskriva, sådan uppgift, som i mom. 2 sägs, skall översändas till den avgiftspliktige, vilken inom angiven tid har att till riks försäkringsanstalten på av anstalten föreskrivet sätt inbetala beloppet. Enligt förslaget skall nu mom. 3 ändras så, att däri meddelade bestämmelser bliva tillämpliga även å det fallet, att inbetalningen av avgifterna skall ske »å riks försäkringsanstaltens postgirokonto annorledes än genom postförskott».

I fråga om mom. 4 i § 4 har riksförsäkringsanstalten yttrat följande :

Enligt detta moment skola genom postförskott till postverket influtna försäkringsavgifter genom postverkets försorg ofördröjligen insättas å riksförsäkringsanstaltens giroräkning med riksbanken. Då emellertid genom postförskott influtna försäkringsavgifter automatiskt komma att tillföras anstaltens postgirokonto, är ifrågavarande bestämmelse obehörlig och torde kunna helt utgå ur förordningen. Intill dess förordningen i denna del blivit ändrad, torde riksförsäkringsanstalten emellertid vara nödsakad att låta överföra till postgirokotot influtna medel till anstaltens giroräkning med riksbanken och sedermera därifrån föra medlen vidare till räntebärande konto i enskild bank.

§ 4 mom. 5 och 6, vilka innehålla bestämmelser om indrivning av avgifter, som icke blivit i föreskriven ordning erlagda, samt om straff för arbetsgivare, som underlåter inbetala avgifter, skola enligt riksförsäkringsanstaltens förslag icke undergå någon ändring beträffande innehållet, men då fjärde momentet enligt förslaget skall upphöra att gälla, skola momenten betecknas 4 och 5.

Yttranden. Över riksförsäkringsanstaltens framställning hava yttranden inhämtats av generalpoststyrelsen och statskontoret.

Generalpoststyrelsen har förklarat, att från styrelsens sida icke något finnes att erinra mot de föreslagna ändringarna.

Statskontoret har anfört:

Då införandet av postgirosystemet vid uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten synes ägnat att medföra förenkling i anstaltens förvaltning med därav följande besparingar, och någon olägenhet för de intressen, statskontoret i första hand har att bevaka, icke torde vara att förvänta av systemets införande, har statskontoret icke något att däremot erinra.

Formuleringen av de föreslagna författningsändringarna har ej heller givit statskontoret anledning till erinran.

*Departements-
chefen.*

De ändringar i 1922 års uppbördsförordning, som riksförsäkringsanstalten föreslagit i syfte att underlätta användningen av det numera inom anstalten tillämpade postgirosystemet, finner jag mig i allt väsentligt kunna tillstyrka. Allenast i ett avseende vill jag förorda en avvikelse i sak från ämbetsverkets förslag. Enligt min mening böra nämligen de i § 2 stadgade uppbördssätten ej tillämpas, där Kungl. Maj:t annorlunda förordnar. Visserligen hade i förutnämnda förslag vid 1926 års riksdag den nuvarande föreskriften om Kungl. Maj:ts befogenhet härutinnan utslutits, men denna ändring torde hava för- anletts av de för samma års riksdag framlagda förslagen om socialförsäkringens omorganisation, vilka förslag bland annat inneburo, att riksförsäkringsanstalten skulle vara en anstalt av allenast halvstatlig natur. Någon anledning att i detta avseende nu genomföra en ändring i förordningen på sätt föreslagits torde icke föreligga. Med hänsyn till vad jag sålunda anfört har jag låtit i § 2 första stycket av förslaget införa orden »där ej Konungen annorlunda förordnar». I likhet med riksförsäkringsanstalten har jag däremot ansett förutsättningarna för att försäkringsavgifterna skola få uttagas annorledes än genom postförskott, nämligen att avgiftsbeloppet överstiger 5,000 kronor eller att riksförsäkringsanstalten anser annat uppbördssätt »med hänsyn till särskilda förhål-

landen» påkallat, kunna utgå. Vad angår tillägget av orden »i regel» vid bestämningen av s. k. större arbetsgivare, lärer därmed icke hava åsyftats någon ändring utan allenast ett förtydligande av vad redan nu gäller, och skäl torde saknas att motsätta sig förslaget härutinnan. I redaktionellt avseende har förslaget undergått vissa jämkningar, för vilka jag dock icke torde behöva redogöra. Jag vill härutinnan endast nämna, att jag icke ansett den omständigheten, att mom. 4 i § 4 skall upphöra att gälla, böra föranleda en omnumrering av mom. 5 och 6 i samma paragraf. Då förordningen såsom förut antytts tillkommit genom samfällt beslut av Kungl. Maj:t och riksdagen, kräva de ifrågasatta ändringarna riksdagens medverkan.

Departementschefen uppläser härafter i enlighet med förut anförda grunder upprättat förslag till *förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 31 mars 1922 (nr 130) angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete* samt hemställer, att förslaget måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Åke Karholm.
